

SjømatNorge

Havbruk Vest

SAKSPAPIRER ÅRSSAMLING 3. februar 2023

PROGRAM ÅRSMØTE HAVBRUK VEST

3. februar 2022 kl. 09:00

Møtet avholdes med fysisk oppmøte

Kl 09:00 **Åpning** v/ Arbeidsutvalgets leder Geir Magne Knutsen

Kl 09.15 **Årsmøtesaker**

- Godkjenning av årsrapport
- Valg av arbeidsutvalg med vararepresentanter samt leder og nestleder for arbeidsutvalget
- Valg av medlem til Bransjegruppe havbruk
- Valg av valg nemnd
- Fastsettelse av godtgjørelse til medlemmer i arbeidsutvalget

Kl. 10:15 **Målbilde biosikkerhet**

- Leder av biosikkerhetsutvalget, Øyvind Oaland, presenterer målbildet for nye oppdaterte biosikkerhetstiltak. Dette er orienteringssak her, men blir vedtakssak på Sjømat Norges årsmøte i Bergen 17. mars.

Praktiske opplysninger

Stemmesedler/votering

Hver medlemsbedrift er representert med én stemme. Denne stemmen skal representeres ved bedriftens leder/ utvalgt representant.

En bedrift kan få delegert fullmakt til å representere andre bedrifter (max 5 pr person). Fullmaktsskjema må i så fall sendes på forhånd på epost til: ems@sjomatnorge.no.

Sakspapirer

Sakspapirene (dette dokument) sendes kun ut digitalt og det forutsettes at møtedeltakerne disponerer sitt eget eksemplar i møtet.

Saksliste Årsmøte:

1. Konstituering
2. Årsmelding
3. Valg
4. Fastsettelse av godtgjørelse til medlemmer i arbeidsutvalget

SAK 1: KONSTITUERING

- Valg av ordfører
- Forslag fremlegges i møtet
Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Godkjenning av forretningsorden
- Valg av sekretær, forslag fra AU: Krister Hoaas
- Godkjenning av registrering

FORSLAG TIL FORRETNINGSORDEN

1. Årsmøtet er lukket for andre enn medlemmer, støtte-medlemmer, ansatte i Sjømat Norge og spesielt inviterte.
2. Alle møtedeltakere har tale- og forslagsrett. Alle medlemmer har 1 – én stemme
3. Møtet ledes av valgt ordfører. Protokoll føres av valgt sekretær. Protokollen undertegnes av arbeidsutvalgets leder og lagets sekretær.
4. Ingen kan tildeles ordet mer enn 3 ganger i samme sak, innledere unntatt.
5. Taletiden kan begrenses til 5 minutter første gang og 3 minutter andre og tredje gang. Ordfører har rett til å foreslå ytterligere innskrenkninger i taletid og sette strek med de inntegnede talere.
6. Forslag til vedtak skal innleveres skriftlig til ordfører. Forslag kan ikke settes fram eller trekkes tilbake etter at strek er satt. Alle forslag til vedtak skal refereres før strek settes.
7. Alle saker avgjøres av alminnelig flertall.
8. Ordfører kan, med årsmøtets samtykke, endre rekkefølgen i sakslisten.

SAK 2: ÅRSMELDING (følger nedenfor)

SAK 3 VALG

Det ordinære medlemsmøte skal:

- Velge arbeidsutvalg for havbrukslaget som består av 5 medlemmer og 3 numerisk valgte varamedlemmer, og blant disse velge leder og nestleder.
- Velge kandidat til medlem i Bransjegruppe Havbruk. Dette bør fortrinnsvis være leder av arbeidsutvalget.
- Velge medlem til valgnemnd for neste års valg

Valgnemnda var tildelt følgende mandat:

Legge fram forslag til:

- a) Arbeidsutvalg for havbrukslaget (representantene velges for 2 år om gangen)
- b) Varamedlemmer til Arbeidsutvalgets medlemmer (velges for 1 år)
- c) Leder og nestleder for Arbeidsutvalget
- d) Medlem i bransjegruppe Havbruk Sjømat Norge
- e) Fastsettelse av godtgjørelse til medlemmer i arbeidsutvalget

a) Valg Arbeidsutvalg

Arbeidsutvalget 2022 har vært som følger:

Medlem	Vara
Geir Magne Knutsen, Bremnes Seashore AS	1. Michael Niesar, Sulefisk AS
Geir Helge Østerbø, Osland Havbruk AS	2. Ingrid Lundamo, MOWI AS
Nils Arve Eidsheim, Lerøy Sjøtroll AS	3. Solveig Willis, Svanøy havbruk
Karina Antonsen Hjelle, Bolaks AS	
Ingebrigt Landa, Kobbekvik og Furuholmen Oppdrett AS	

Valgnemndas forslag til arbeidsutvalg, numeriske varamedlemmer, samt leder og nestleder:

Medlem (velges for to år)	Vara (velges for 1 år)
Leder Geir Magne Knutsen, Bremnes Seashore AS På valg. Foreslås som leder i 2023	1. Johannes Njåstad Møkster, Langøylaks AS Foreslått ny
Nestleder Geir Helge Østerbø, Osland Havbruk AS Ikke på valg. Foreslås som nestleder i 2023	2. Michael Niesar, Sulefisk AS På valg
Nils Arve Eidsheim, Lerøy Sjøtroll AS Ikke på valg	3. Solveig Willis, Svanøy havbruk På valg
Karina Antonsen Hjelle, Bolaks AS. Ikke på valg	
Ingrid Lundamo, Mowi AS Foreslått ny	

b) Velge kandidat til medlem i Bransjegruppe Havbruk

Valgnemnda foreslår at leder for AU i Sjømat Norge havbruk vest inngår i Bransjegruppe Havbruk Sjømat Norge.

c) Velge nytt varamedlem i valgnemnd for neste års valg

Valgnemnd, valgt på årsmøte 2022	Varamedlemmer
Erik Osland, Osland Havbruk AS (leder)	Svein Arve Forland, Telavåg Fiskeoppdrett AS
Leif Rune Pedersen, Erco AS	Ove Inge Vaagen, Svanøy Havbruk AS
Hildebjørg Aasvang, Lerøy Sjøtroll AS	Vidar Hjartnes, Eide Fjordbruk AS

Forslag på nytt varamedlem i valgnemnda fremlegges i møtet.

SAK 4**GODTGJØRELSE TIL TILLITSVALGTE**

Godtgjøring leder ingen endring (kr 50.000,- til kr 60 000,- pr år.)

Godtgjøring fysiske møter ingen endring (kr 2000,- til kr 3000,- pr møte.)

Godtgjøring for teamsmøter ingen endring (kr 750,- til kr 1000,- pr møte.)

Årsrapport 2022

Sjømat Norge Havbruk Vest

Sjømat Norge Havbruk Vest er et regionalt forum for medlemmer av bransjeorganisasjonen Sjømat Norge som representerer bedrifter tilknyttet verdikjeden havbruk, og omfatter kystfylkene fra Svenskegrensen til Stadt. Sjømat Norge sin oppgave er å arbeide for best mulig rammebetingelser for sine medlemsbedrifter og arbeidsområdet omfatter i hovedsak næringspolitikk, lov- og regelverksutvikling, markedsadgang samt kommunikasjon og omdømmebygging. Regionlaget har et spesielt ansvar for de regionale aktørenes interesser innenfor disse områdene, og skal være bindeleddet mellom de lokale aktørene og foreningens sentrale organer. Foreningen skal også gi medlemsbedriftene et tilbud som sikrer at arbeidsgiverfunksjonen blir best mulig ivaretatt.

Medlemmer 2022

Regionlaget hadde ved utgangen av året 50 medlemsbedrifter innenfor matfisk, settefisk av laks og ørret og rensefisk. Etter at MOWI AS kom tilbake som medlem fra årsskiftet 2020/ 2021 omfatter medlemsmassen ca. 85 % av alle matfiskkonsesjoner i regionen og om lag tilsvarende andel av settefiskproduksjonen

I Region Vest har Sjømat Norge også 15 medlemsbedrifter innenfor industrisegmentet og 15 innenfor trading. Av alle medlemsbedriftene i sektorgruppen for teknologi- og servicebedrifter er i underkant av 40 hjemmehørende i regionen. Denne gruppen har økt sterkt de siste år. Vi har også 8 medlemmer i regionen fra fartøygruppen.

Havbruk vest har bare 2 støttemedlemmer igjen og ordningen med støttemedlemskap fases gradvis ut etter hvert som Sjømat Norge favner en bredere medlemsmasse og etablerer sektorgrupper og faggrupper for ulike medlemskategorier.

Administrasjonen

Hans Inge Algrøy, gikk av ved utgangen august etter 20 års solid innsats som Regionssjef i Sjømat Norge Havbruk Vest. Algrøy har satt solide spor etter seg i havbruksnæringen og både administrasjonen og AU vil rette en stor takk til ham for den innsatsen han har lagt ned for utviklingen av næringen og medlemsbedriftene gjennom alle disse årene. Algrøy ble behørig hyllet under årssamlingen i november. Krister Hoaas tiltrådte som ny regionsjef i august.

Sjømat Norge er nå organisert på en måte som innebærer at de fleste medarbeiderne har nasjonale oppgaver samtidig som det er et mål at medlemmene i regionene skal serves godt og samtidig ha sterk innflytelse på Sjømat Norge sine sentrale prosesser og beslutninger. Frem til 1. november 2020 var det ansatt prosjektmedarbeider som i hovedsak arbeidet med gjennomgang av foreliggende forskning og dokumentasjon omkring villaksens tilstand og forvaltning som ligger til grunn for hele forvaltningsregimet for oppdrettsnæringen. Denne stillingen er finansiert av regionens egne midler. Arbeidet skal videreføres av regionsjef i samarbeid med havbruksavdelingen i Sjømat Norge.

Bergenskontoret nå har 3 årsverk og to av disse arbeider i hovedsak med nasjonale oppgaver, henholdsvis i miljø og helse-avdelingen og i kommunikasjonsavdelingen. Øvrige administrasjonskostnader er underlagt Sjømat Norges totalbudsjett og berører ikke Havbruk Vest sin økonomi.

Arbeidsutvalgets møter og saker:

Arbeidsutvalget i Sjømat Norge Havbruk Vest (heretter AU) hadde 7 møter i 2021 og det ble behandlet 40 saker. Vi er blitt vant til digitale møter som har vist seg å være nyttige og effektive både på tidsbruk og innhold. Saksgjennomgang og beslutninger fungerer godt også uten at en møtes fysisk. På den annen side er et godt kollektiv også tjent med fysiske møter. AU ønsker å variere mellom digitale og fysiske møter.

De aller fleste saker som er viktige for havbruksbedriftene på Vestlandet er saker som også har relevans i resten av landet. En del av AUs arbeid går derfor ut på å gjennomgå og diskutere saker som senere skal diskuteres og avgjøres i den nasjonale Bransjegruppe havbruk.

Av viktige saker i denne sammenheng kan nevnes:

- Grunnrente
- Verdifastsettelse av konsesjoner
- Miljøtillatelse
- Råvareløftet
- Fiskevelferd
- Revisjon av akvakulturregelverket
- Vannforskriften

- Arealtilgang og arealbeslag fra andre (marint vern, forsvarets skytefelt, marin kartlegging, sårbare naturtyper etc).
- Biosikkerhet
- Områdevis felles beredskapsplaner
- Statsforvalterens krav til dokumentasjon ved tilsyn av miljøtilstand
- Algeovervåking

Av saker med særlig tilknytning til regionen, hvorav flere er løftet til nasjonalt nivå etter initiativ fra AU og administrasjonen i Havbruk Vest, kan nevnes:

- Forslag til nytt system for produksjonsregulering
- Forslag om lovendring som åpner for produksjon av nedtrekksvolum med lukket teknologi
- Redusert arealtilgang pga koraller
- Arealtilgang og kystzoneplanarbeid i regionen
- Høringsuttalelse til kommuneplanens arealdel – 1. gangs behandling Stavanger kommune -
- Høringsuttalelse «Interkommunal plan for sjøareal i Region Nordhordland»
- Områdesamarbeid og lokalitetsstruktur i PO3
- Prisforhandlinger og reguleringer av fisket etter leppefisk
- Arbeidet med formueskattegrunnlag
- Rettsaken mot staten om trafikklysgrunnlag

Det er gjennomført fire dialogmøter mellom Mattilsynet og organisasjonene. Mattilsynet har besluttet å bruke region sørvest som område for pilot for mer fleksibel forvaltning. Mattilsynet var også til stede på årssamlingen i november og orienterte om planene. Møtene er nyttige for dialogen med Mattilsynet om regionale forhold.

Utenom møtene er arbeidsutvalgets medlemmer og flere andre i medlemsbedriftene engasjert i utvalg og komiteer for næringsutvikling, forskning og utdanning eller andre sammenslutninger hvor de representerer hele eller deler av næringen både i regionen og nasjonalt. Leder i Arbeidsutvalget er medlem i Bransjegruppe Havbruk i Sjømat Norge. I tillegg er tre andre av medlemmene i Bransjegruppe havbruk representanter for medlemsbedrifter fra regionen, eller har tilhørighet til regionen. Dette gir en god sammenheng mellom saker og aktivitet i regionslaget og den nasjonale aktiviteten i organisasjonen.

Medlemsaktiviteter

- Årsmøtet 4. februar 2022 ble avholdt digitalt.
- Det er vanligvis mange møter og konferanser for og i havbruksnæringen. Første del av 2022 var fortsatt preget av covid-pandemien, men gjennom 2022 var møteplassene flere og Sjømat Norge Havbruk Vest har deltatt der det er relevant.
- 29. september var det medlemsmøte om rammer for miljøregnskap i EU.
- 11. november 2022 var det medlemsmøte/høstmøte med 78 deltakere. I forbindelse med medlemsmøtet var det også eget møte om fiskevelferd.
- Det er gjennomført eget webinar samt eget medlemsmøte for Havbruks Vests medlemmer om verdifastsettelse av konsesjoner som grunnlag for formuesskatt
- Sjømat Norge har gjennomført fysiske og digitale medlemsmøter om grunnrenteskatten, herunder ukentlige informasjonsmøter om grunnrentesaken for medlemmene gjennom høsten.
- Sjømat Norge var også med i og deltok på Aqkva-konferansen og Salmon City, samt ørretkonferansen på Svanøy.

Politisk arbeid

Høsten 2022 ble på alle måter sterkt preget av regjeringens forslag om grunnrentebeskatning for havbruk, som ble lagt frem 28. september. I tiden etter dette, har anselige deler av personellressursene til Sjømat Norge sentralt og regionalt gått med til jobbing med å informere og påvirke. Sjømat Norge sentralt har dedikerte ressurser som jevnlig møter stortingsrepresentanter, politiske partier og andre viktige aktører, men regionssjef i Havbruk Vest har også vært en del av det sentrale arbeidet med både påvirkning, opplysning og i jobben med det omfattende høringsnotatet Sjømat Norge leverte til regjeringens forslag om grunnrenteskatt. Fra Havbruk Vests side har det vært jobbet spesielt med å få bred forståelse for at det er det totale skattetrykket som er avgjørende, en reversering av nye verdifuldninger for konsesjoner som grunnlag for formuesskatt, at skatter må være overskuddsbaserte og at eventuell grunnrente eller annen form for ekstrabeskatning må ta hensyn til regionale forskjeller i inntjening og kostnadsutvikling. Det samme budskapet er fremmet i møter med ordførere, fylkesordførere og -ting, samt i møter med stortingsbenkene fra Hordaland

og Sogn og Fjordane. Det er også jobbet inn mot beslutningstakere i og fra Rogaland, i tett samarbeid med medlemmer i Sjømat Norge.

Det jobbes også i andre saker med direktekontakt med lokale stortingspolitikere og fylkes-/kommunepolitikere. Dette skjer som oftest i samarbeid med medlemsbedriftene, som også i har egne møter og kontaktpunkter. Vi har også godt samarbeid med NHO Vestland, som administrasjonen er samlokalisert med. Sjømat Norge Havbruk Vest har også opprettet og fått til et godt samarbeid med Kunnskapsinkubator PO3/PO4.

Sjømat Norge sitt viktigste arbeid også langt inn i 2023 vil bli grunnrentesaken sammen med verdivurdering av konsesjoner som grunnlag for formuesskatt, samtidig er det viktig å sørge for at vi ikke legger bort andre og viktige saker. Det blir viktig å ha en fortsatt tett og god dialog med våre forvaltningsorgan og politiske myndigheter for å synliggjøre havbruksnæringens utfordringer, behov og muligheter.

Rekruttering

Det er økende interesse blant ungdommer for å arbeide i havbruksnæringen og antall unge i næringen øker. Dette er svært positivt. Søkningen til studier med marin utdanning er rekordstor, og det er stor oppmerksomhet rundt havbruksnæringen både fra folk flest og ungdom spesielt. Det er opprettet nye linjer i skoleverket for utdanning innen akvakultur flere steder, til dette kreves det nye og gode lærere og det er en utfordring. Mange bedrifter har de siste årene hatt en aktiv holdning til å ta inn lærlinger, og vi oppfordrer enda flere til å legge til rette for at ungdommer kan komme inn i bransjen. Regjeringens forslag om grunnrentebeskatning har dessverre, men forståelig nok, ført til en større uro blant studenter på havbruksrelaterte studier. Det blir derfor spennende å se om dette slår ut i søkermengden ved årets opptak. I mars ble konferansen Salmon City arrangert for første gang, og på første forsøk klarte initiativtakerne bak å skape Norges største studentkonferanse om sjømat. Sjømat Norge støttet konferansen og deltok også med en work shop som ble godt mottatt av studentene.

Lusesituasjonen

Som vanlig var lusebekjempelse også i 2022 et av de viktigste fokusområdene for medlemmene i regionen. Innsatsen som legges ned, både fra hvert enkelt selskap og i samordnete tiltak, er enorm. Luseåret 2022 begynte forholdsvis bra for PO2, 3 og 4, men fra slutten av mai steg lusetallene bratt, til tross for samordnet tiltak for å overholde ekstra lave lusetall, flere uker før forskriftsfestet lav grense (ukene 16-21). Høsten var det relativt mye lus som medførte stor avlusingsaktivitet.

Kort oppsummert har nivåer av lus variert gjennom hele året. Det er egentlig ingen periode som utpeker seg spesielt, men sammenlignet med de fire forgående år er det den korte perioden i oktober som skiller seg ut med høyere lusenivå enn vanlig.

Rensefisk

Fisket etter leppefisk er regulert av myndighetene og Sjømat Norge er engasjert i arbeidet med å få et best mulig reguleringsregime. Vi er også part i minsteprisforhandlingen for leppefisk.

De siste årene har fisket etter leppefisk vært regulert på totalkvantum og deltagelse. Fiskeridirektoratets sist oppdaterte statistikk er for 2021. Da ble ca 15,5 millioner av en totalvote på 18 millioner leppefisk fisket og omsatt. Av dette utgjorde bergnebb og grøngylt til sammen om lag 90 prosent.

Det totale utsettet av rensefisk i norsk oppdrettsnæring i 2021 (villfanget og oppdrett) var på 45,5 millioner fisk, en nedgang på ca 12 prosent mot året før. Av dette var 30 millioner oppdrett og ca 15,5 millioner villfanget. Vår region (PO2,3 og 4) sto for over halvparten av det totale antallet (over 24 millioner fisk). Trenden med overgang fra oppdrettet rognkjeks til oppdrettet berggyllt fortsetter, men fremdeles er rognkjeks den dominerende arten.

Det rettes stadig sterkere søkelys mot etikk og velferdsaspektet ved bruk av rensefisk i oppdrettsmerd, og kravene til bruk av rensefisk skjerpes. Ikke minst er fokus på høy dødelighet sterk og økende. Hvis næringen fortsatt skal ha mulighet til å bruke rensefisk må en arbeide for:

- Reduksjon av totalt antall rensefisk i oppdrett
- Reduksjon i dødelighet
- Mer strategisk bruk av rensefisk
- Best mulig utfisking av leppefisk før mekanisk avlusning.
- Bedre kontroll på villfanget fisk

Lokalitetsstruktur

Nærings- og Fiskeridepartementet initierte i 2019 et arbeid for å optimalisere lokalitetsstrukturen i PO3 for å redusere lusesituasjonen og bedre fiskehelsesituasjonen i området. Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet var sentrale aktører i dette arbeidet og sammen med Havforskningsinstituttet stod Sjømat Norge havbruk vest bak en søknad til Forskningsrådet om midler til å igangsette et arbeid med sikte på å modellere og utprøve i praksis en ny lokalitetsstruktur i PO3 slik myndigheten ønsker. Denne søknaden vant ikke frem. Havforskningsinstituttet har signalisert at prosjektet ikke er lagt vekk, men at det per nå ikke er tatt videre. Sjømat Norges arbeid med ny «best practice» for biosikkerhet vil kunne ses i sammenheng med lokalitetsstruktur.

Oppdrettsnæringens sammenslutning for utfisking av rømt oppdrettsfisk i elvene (OURO)

OURO er myndighetsoppnevnt og skal sørge for utfisking av rømt oppdrettslaks i elvene, og ble opprettet i 2015. Alle som har en tillatelse for oppdrett av laks, ørret eller regnbueørret plikter å betale inn en årlig avgift til fondet. Avgiften blir fastsatt av styret som består av tre representanter fra havbruksnæringa og to fra forvaltningen (Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet). Årlig avgift for 2022 var kr 4000 pr tillatelse. I 2022 har OURO sørget for utfisking av rømt oppdrettsfisk i 35 elver fordelt over hele landet, hvor 13 av elvene er i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Elvene blir blant annet valgt ut etter hvor høy prosentandel rømt oppdrettsfisk de har i henhold til Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rømt fisk. Andelen rømt fisk blir regnet ut fra gytefisktellinger eller årsprosent i den enkelte elv. Medianverdien for innslag av rømt oppdrettslaks i elvene har vist en klar nedadgående trend de siste årene. Siden OURO sin oppstart i 2015 har det ikke vært registrert så lave innslag av rømt oppdrettslaks i elvene som i 2021. Den langsiktige trenden på innrapporterte rømmingstall er synkende. Det viser at tiltakene som næringen har iverksatt over år gir effekt. Fokus på rømmingssikring i alle ledd, kombinert med utfisking av den rømte oppdrettsfisken, har bidratt til dette.

Elver hvor det ble foretatt utfisking i Sør-Norge i 2022:

Rogaland: Sokndalselva, Vikedalselva

Hordaland: Etneelva, Oselva, Tysseelva, Vossovasstraget.

Sogn og Fjordane: Vikja, Årøyelva, Daleelva, Gaula i Sunnfjord, Gloppen, Loelva, Eidselva

Rømming

Foreløpige tall for antall rømte fisk i Norge i 2022 er ifølge Fiskeridirektoratet registrert til 56174 laks og 3337 regnbueørret. Det er en liten nedgang fra 2021. Registrert gjenfangst i 2022 er foreløpig oppgitt å være 14398 fisk. En større del av dette knyttet til en rømming i Sognefjorden. Dette fra en bedrift som ikke er medlem i Sjømat Norge. Næringsaktørene jobber målrettet med rømmingsforebygging og rømmingssikring i alle ledd i produksjonen. Det har vært avholdt et rømmingsseminar på teams i 2022. Hovedtema var maskeåpning og størrelse på smolt. De nasjonale rømmingstallene for 2022 er totalt sett høyere enn de siste par årene. Dette kan i stor grad tilskrives en enkelthendelse med rømming av torsk (87.000) i PO5.

Trafikklysendningen

Sommeren 2015 vedtok Stortinget en Stortingsmelding om forutsigbar vekst i havbruksnæringen. Meldingen legger opp til en årlig vekst på 3% og at vekst skal skje i områder som tåler dette. I den forbindelse ble det lagt opp til et trafikklyssystem hvor det tillates vekst i områder med lite lakselus. Det har vært en komplisert diskusjon om forutsetninger og kriterier for vekst. I oktober 2017 ble systemet innført og omtrent hele regionen (PO2, PO3 og PO4) fikk gul og rød farge som tilsier ingen vekst de neste to årene, men heller ikke reduksjon i de røde områdene denne første gangen. Aktørene i Hordaland og Sogn og Fjordane satte i 2017/18 i gang et arbeid for å legge til rette for vekst etter vurderingen i 2019. I fastsettelsen av farger på trafikklysene i 2020 ble PO1 og PO2 grønne som gir mulighet for vekst, PO3 ble gult hvor det blir ingen endring, mens PO4 ble rød og ble pålagt å redusere kapasitet med 6 prosent fra august 2020. I 2022 ble PO1 grønn, PO2 gul, mens både PO3 og PO4 ble røde. Dvs at de to sistnevnte måtte trekke ned kapasiteten med 6 prosent fra desember 2022. Det er allerede dypt bekymringsverdig at selskapene i PO3 og PO4 nå har fått nedtrekk på henholdsvis 6- og 12 prosent siden innføringen av Trafikklyssystemet. Ikke minst fordi det ikke er mulig å se en sammenheng mellom lusetall i merdene, innsigutviklingen for villaks i elvene i produksjonsområdene og det modellberegnete dødeligheten på utvandrende villakssmolt.

Næringsaktørene i PO4 tapte i 2022 i retten etter søksmål mot Staten for å få en rettslig avgjørelse på om grunnlaget for fargeleggingen og nedtrekk av MTB i PO4 er holdbart etter lovverket. Søksmålet handlet ikke om forskningen, men om rommet for myndighetsutøvelse. Dommen tok ikke stilling til det faktiske

vitenskapelige grunnlaget, men slo fast at det ligger innenfor Nærings- og fiskeridepartementets myndighet å fatte vedtak om nedtrekk på det grunnlaget som forelå.

Det settes store spørsmålsteget ved målemetoder og -resultater som ligger til grunn for fastsettelse av farge på trafikklysene. Sent 2021 kom en internasjonal utarbeidet evaluering av modellen som ligger til grunn for trafikklysfargeleggingen og anvendelsen av denne. Evalueringen var sterkt kritisk til modellen og anvendelsen og i forlengelsen av det, har Norges Forskningsråd lyst ut relativt store forskningsmidler for å få bedre og mer presis forskning på det vitenskapelige grunnlaget for reguleringen av veksten i norsk havbruk. Særlig i PO3 og PO4 jobbes det videre med få frem bedre og sikrere data for innsig og utvandring av villaks og sjøørret i elvene. Sjømat Norge arbeider etter flere spor med å få frem bedre kunnskap, både på egen hånd og i samarbeid med andre aktører. Fra Sjømat Norge Havbruk Vests side er det også tatt initiativ til og fremmet forslag om ny og mer treffsikker måte å regulere vekst på, innenfor Trafikklyssystemet.

Havbruk til havs

I november 2022 la regjeringens frem endringer i laksetildelingsforskriften og produksjonsområdeforskriften som en del av arbeidet med å legge til rette for havbruk til havs. I korte trekk åpnes det for at tillatelser til havbruk til havs tildeles som en egen tillatelsestype. Samtidig flyttes yttergrensene for de eksisterende produksjonsområdene nærmere kysten. Det arbeides nå med konsekvensvurderinger som skal tilpasses de tre områdene som er pekt ut for havbruk til havs. De tre er Trænabanken i Nordland, Frøyabanken nord utenfor Trondheim og Norskerenna sør utenfor Stavanger. I tillegg skal det utformes tildelingsforskrifter som skal beskrive nærmere hvilke vilkår aktørene skal konkurrere på.

Havbruksfondet

I 2022 ble det utdelt midler fra Havbruksfondet til oppdrettskommuner og -fylker. Midlene ble fordelt mellom stat, fylke og kommuner etter modellen fra 2021 som ga 60 prosent til kommuner og fylkeskommuner og 40 prosent til staten. Modellen har fått sterk kritikk fra særlig kommunene, en kritikk som ble forsterket av at årets auksjonssalg av vekst ga vesentlig lavere inntekter enn forventet (3,8 milliarder kroner, mot laveste forventning 8,5 milliarder kroner) som følge av regjeringens forslag om grunnrentebeskatning. Dette medførte at regjeringen hentet 800 millioner kroner fra andre deler av statsbudsjettet for å kompensere kommunene, men på den måten samtidig øke statens tap.

Fylker og kommuner i vår region fikk til sammen utbetalt kr 247 millioner fordelt slik: Vestland kr 684 millioner kroner, Rogaland 164 millioner og Agder kr 28 millioner. Til sammen fikk 45 kommuner i vår region midler fra fondet. Disse pengene er midler som kan disponeres fritt av mottakerne og ikke blir samordnet med statlige overføringer. Kommuner og fylker har med dette fått god og rettmessig uttelling for de arealene de har stilt til disposisjon for havbruksnæringen. Likevel kan det i mange kystsoner og planer for regulering av sjøareal synes som om midlene i liten grad er en spore til ytterligere tilrettelegging for videre utvikling i havbruksnæringen, som var en del av formålet med ordningen. Sjømat Norge vil fortsette arbeidet for at Havbruksfondet og ordningene rundt dette opprettholdes slik at ikke disse midlene i fremtiden trekkes inn til staten og blir gjenstand for samordning og fordeling innenfor statens øvrige overføringer til kommunene. Dette er ekstra viktig sett i lys av at regjeringens forslag til grunnrentebeskatning har sterkt redusert Havbruksfondets inntekter fra salg av nye konsesjoner.

Andre aktiviteter og arter

Det planlegges og bygges flere typer landanlegg for matfiskproduksjon i regionen fra Sunnfjord i nord til Fredrikstad i øst. Fredrikstad Seafood var de første som kom i gang med produksjon, men de har siden den gang valgt å gå over til arten Yellowtail. Salmon Evolution i Romsdal leverte til slakt for første gang i november 2022 og Andfjord Salmon på Andøya skal etter planen levere til slakt i 2023. Det er en rekke andre selskaper som har fått konsesjon etter hvert vil kunne tilby fisk til markedet. Landbasert produksjon er ikke inkludert i regjeringens forslag til grunnrente, og på den måten er regjeringens forslag konkurransevridende til fordel for en produksjonsform og teknologi som er åpenbart ikke stedsbunden.

Annen matfisk: *Torskeoppdrett* er på fremmarsj, med et av to avlsprogrammer lokalisert i vårt område, Havlandet i Florø (ikke medlemmer). Minst tre torskeoppdrettere har nå levert fisk til slakt. Regionssjef i Havbruk Vest har nasjonalt ansvar for oppfølging av torskeoppdretterne, hvorav mange er medlemmer i Sjømat Norge.

Det er i gang innenlands *ørretproduksjon* i ferskvann i flere fylker og det er en økning i denne type produksjon. Landets eneste *piggvaranlegg* ligger i regionen og driver på det jevne med spillvarme fra industri. Det drives også utviklingsarbeid for *abbor* på Sørlandet.

På flere steder i regionen drives forsknings- og utviklingsarbeid også til skoleformål på ulike arter.

Skjell – tare: Etter det vi kjenner til er det kun ett kommersielt skjellanlegg i regionen. Det finnes et nasjonalt tareyrkermiljø med rundt 30 medlemmer i Norwegian Seaweed Association. Det finnes flere aktører på

Vestlandet, herunder landets største i Lerøy Ocean Harvest. Havbruk Vest har kontakt med Norwegian Seaweed Association om fremtidig medlemskap i Sjømat Norge.

Sentrale tillitsverv

Følgende fra regionen har innehatt sentrale tillitsverv/utvalgsoppgaver i 2022:

Guri Lerøy Riple, Marine Construction AS, styremedlem i Sjømat Norge

Øyvind Oaland, Mowi, styremedlem i Sjømat Norge

Nina Møgster, Lerøy, varamedlem styret i Sjømat Norge

Henrik Hareide, STIM AS, varamedlem styret i Sjømat Norge

Geir Magne Knutsen, Bremnes Seashore AS, medlem Bransjegruppe Havbruk i 2022

Tor Eirik Homme, Grieg Seafood, medlem Bransjegruppe Havbruk 2022

Elin Tveit Sveen, Marø Havbruk AS, medlem Bransjegruppe Havbruk 2022

Henrik Hareide, STIM AS, medlem Bransjegruppe Havbruk 2022

Fredrik Witte, Ewos AS, medlem sektorgruppe fiskefôr

Håvard Walde, Skretting, medlem sektorgruppe fiskefôr

Carl-Erik Arnesen, Polarfeed AS, medlem sektorgruppe fiskefôr

Hans Runshaug, Blue Ocean Technology AS, medlem sektorgruppe teknologi og service

Henrik Hareide, SATIM AS, medlem av Sektorgruppe MiljøVet

Erik Osland, Osland Havbruk AS, medlem i Sjømat Norge sitt nasjonale rømmingsutvalg

Geir Magne Knutsen er medlem i Sjømat Norge sitt nasjonale rømmingsutvalg

Ingrid Lundamo, MOWI, styreleder i OURO

Sigfrid Tangen, Lerøy, varamedlem til styret i OURO

Erik Osland, Osland Havbruk er medlem av styret i NHO Vestland

Henrik Hareide, STIM AS, medlem av regjeringens Havbruksutvalg

Utfordringer 2023

Arbeidet med regjeringens samlede skattepolitikk for havbruksnæringen vil være den dominerende saken også for Havbruk Vest i 2023. De negative konsekvensene av de ulike skattene og av det samlede skattetrykket slår særlig hardt ut for selskapene i særlig PO3 og PO4. PO3 og PO4 har gjennomgående hatt lavere marginer enn resten av landet i lengre tid og samtidig har selskapene fått rødt trafikklys med tilhørende nedtrekk av produksjonsvolum. Da fremstår det som dypt urimelig at disse selskapene får sine konsesjoner verdsatt med den tredje høyeste verdien i landet, som grunnlag for beregning av formuesskatt. Dette medfører at de aller fleste av selskapene i regionen ender opp med et samlet skattetrykk på over 80 prosent og noen over 100 prosent. Dette skjer på en tid da kostnadene på omtrent alle innsatsfaktorer har steget betraktelig. Det er vanskelig å forstå at ikke landets beslutningstakere ser at dette ikke er bærekraftig og at en slik politikk vil føre til en svekkelse av havbruksnæringen i vest med de følger det får for kyst- og distriktsarbeidsplasser.

Luseproblematikken preger fremdeles regionen, til tross for at det legges ned mye godt arbeid fra medlemsbedriftenes side i forebygging og bekjempelse av lus. Det er lite som tyder på at disse utfordringene vil bli mindre fremover, og med det strenge luseregimet myndighetene har innført, vil det føre til fortsatt høy belastning på fisken gjennom behandlinger.

I likhet med Den internasjonale evalueringskomiteen som leverte sin rapport i desember 2021, vurderer vi kunnskapsgrunnlaget som vekstregimet bygger på som usikkert, med grenseverdier som ikke er validert. Norske myndigheter velger å regulere en stor og viktig næring etter en modell og med grenseverdier som internasjonale eksperter retter sterk kritikk mot. Behovet for ny og sikrere kunnskap er stort og akutt. Det må derfor jobbes fortløpende med å sikre myndigheter og forvaltning bedre beslutningsgrunnlag enn de har i dag.

Havbruksbedriftene i regionen jobber samordnet med å samle data som kan legges til grunn for mer kunnskapsbasert forvaltning. Regionslaget støtter sterkt opp under dette arbeidet og bransjeorganisasjon og medlemsbedrifter er i tett kontakt med myndighetene for at evt reduksjon av produksjonskapasitet ikke skal finne sted på svakt eller feilaktig grunnlag ved neste tidspunkt for fastsetting av farge på trafikklysene. Dette arbeidet fortsetter med full styrke i 2023.

Det settes stadig større søkelys på fiskevelferd, herunder svinneproblematikken i oppdrettsnæringen. Det er viktig at næringen har en aktiv rolle i dette, og krever medvirkning når beslutninger skal tas og grenser skal settes. Muligheten til fremtidig bruk av rensefisk er nettopp knyttet til velferdsaspektet, det samme gjelder termisk avlusing av laks. Også på andre områder fokuseres det stadig mer på fiskevelferd og for bedriftene

finnes det ingen annen utvei enn å tilpasse seg disse kravene som kommer både fra myndighetssiden og NGO ene.

Arealtilgangen er en knapphetsfaktor og det må arbeides langsiktig med kystsonerplaner. Det er et generelt problem at en del kommuner har utdaterte kystsonerplaner som ligger til grunn for arealpolitikk, men det arbeides også med nye områdevisse kystsonerplaner, og dette er et arbeid som næringsaktører og organisasjon blir invitert til medvirkning i. Vi merker oss at det flere steder legges opp til kystsonerplaner og arealplaner for sjø hvor det åpnes for stadig flere krav til kartlegging og også krav til teknologi. Sistnevnte er ikke innenfor plan- og bygningslovens virkeområde og Sjømat Norge Havbruk Vest har påpekt det i våre høringsuttalelser. Samtidig er det viktig at arealplaner utformes for fremtiden og ikke regulerer etter nåtidens bilde. Det vil si at også områder som nå er i rødt lys og ikke får vokse, må det legges til rette for at det kan bli grønt lys og/eller åpning for andre produksjonsformer i ikke alt for fjern fremtid. Områder som reguleres til akvakultur bør også være store og fleksible nok til også å kunne romme nye produksjonsformer.

Det er også en utfordring å få tilgang til arealer som av ulike årsaker ikke er i bruk som oppdrettsarealer. Her er det interessante prosjekt på gang når det gjelder oppsamling av reststoff fra åpne oppdrettsanlegg og bruk av lukkede og semilukkede anlegg med mulighet til oppsamling. Medlemmer i Sjømat Norge Havbruk Vest er blant selskapene som har kommet desidert lengst i Norge i utvikling av anlegg som samler spillfôr og feces. Det er også en del forsøk med lukkede anlegg for postsmoltproduksjon, men fortsatt er regelverket for flytting av fisk fra alle typer lukkede anlegg til andre anlegg så lite tilpasset, at det er vanskelig å bruke det. Her må det arbeides for et mer forutsigbart og tilpasset regime.

Det er mange aktører som konkurrerer om kystarealene og særlig vernemyndigheter, annen industri og Forsvaret gjør krav på store areal i regionen. Næringsaktørene opplever at tidligere tildelte arealer blir fratatt bedriften til fordel for andre formål, og flytting til andre områder fører til press på områder som allerede er i bruk. Det påløper også store flyttekostnader hvis det i det hele er mulig å finne ny lokalitet å flytte til. I tillegg merker vi oss at Statsforvalteren i økende grad vektlegger sårbare naturtyper, herunder koraller, stadig sterkere og at de samtidig legger til grunn en føre var-tilnærming som gjør at det blir ytterligere komplisert å finne areal for nye lokaliteter. Vi merker oss også at det i forvaltningen er en misforståelse om at tildeling av nye lokaliteter fører til økt produksjon. Det er en feilslutning, da nye lokaliteter ofte er ønsket for å få større fleksibilitet og vil kunne bidra til bedre biosikkerhet. Vi vil fortsette arbeidet i 2023 for å utløse nye arealer og å hindre at areal som kan benyttes til matproduksjon underlegges restriksjoner som hindrer bærekraftig næringsaktivitet.

Både myndigheter, organisasjoner og enkeltpersoner har også i 2022 mer enn noen gang vært opptatt av problemene omkring plast på avveier. Oppdrettsbedriftene i regionen har i mange år gjort en stor innsats med å samle inn plastavfall i samarbeid med andre aktører. I år ble mange havbruksaktører med som partnere i aksjonen Rein Hardangerfjord, som samlet inn store mengder plast. Selskapene stilte med både båter og mannskaper i en aksjon som skapte mye positiv oppmerksomhet. Vi oppfordrer bedriftene til å fortsette dette arbeidet i 2023.

Verdenshandelen er avhengig av at overordnede bilaterale og multilaterale handelsavtaler ligger til grunn. Etterdønningene av Brexit i Storbritannia og Covid-pandemien globalt og ikke minst krigen i Ukraina, har medført usikkerhet i markedet i 2022. Likevel så norsk sjømateksport ny og solid eksportrekord i 2022, først og fremst drevet av oppdrettsfisk. Det er likevel grunn til å peke på noen skyer i horisonten også her. Arbeidet med økt markedsadgang har stort sett stått stille de siste årene, om noe har utviklingen gått i feil retning. Globalt er den politiske trenden ikke mer åpenhet og mer frihandel, men snarere mer proteksjonisme. For en liten og åpen økonomi som Norges, er det problematisk. I Norge er det krefter som ønsker ny debatt om EØS-avtalen og det er viktig å understreke hvor viktig den er for norsk sjømatnæring og for hele det norske næringslivet. Regionalt er det vår oppgave å understreke dette både i politiske møter og blant opinionen. Samtidig ser vi at krigen i Ukraina styrker troen på europeisk samarbeid.

Arbeidsutvalget takker alle medlemsbedrifter for god og positiv oppslutning om laget og lagets aktiviteter i 2022.

Bergen, 03.02.2023

Geir Magne Knutsen
(sign)

Geir Helge Østerbø
(sign)

Nils Arve Eidsheim
(sign)

Ingebrigt Landa
(sign)

Karina A Hjelle
(sign)

Michael Niesar
(sign)

Ingrid Lundamo
(sign)

Ingrid Willis
(sign)

Mandat for HAVBRUKSLAG i Sjømat Norge

Regionale havbrukslag:

Det skal iht. vedtektene være tre havbrukslag innen verdikjede havbruk. Havbrukslagene skal være regionale fora for medlemmer av Sjømat Norge tilknyttet denne verdikjeden. Alle virksomheter innenfor verdikjede havbruk kan delta i havbrukslagene. De tre havbrukslagene er:

- Havbruk Nord: Dekker fylkene Finnmark, Troms og Nordland
- Havbruk Midt: Dekker fylkene Trøndelag og Møre og Romsdal
- Havbruk Vest: Dekker de øvrige fylkene

Formål:

Havbrukslagene skal:

- Ivareta lagets og verdikjedens interesser i lokale og regionale saker overfor Bransjegruppe havbruk, styret i Sjømat Norge og omverdenen.
- Være rådgivende for bransjegruppe Havbruk og styret i nasjonale havbrukssaker.
- Holde medlemmene underrettet om spørsmål av interesse for verdikjeden, og for øvrig ta seg av de saker som fremlegges av medlemmene.
- Arrangere medlemsmøter og fungere som lokale/regionale møteplasser for medlemmene.
- Forvalte kapital og aktiva som tilhørte de tidligere havbrukslagene i samarbeid med styret.

Årssamlingen:

Ordinær årssamling avholdes hvert år senest 3 uker før Sjømat Norges Generalforsamling. I årssamlingen har hvert medlem én stemme. Et medlem kan la seg representere ved skriftlig fullmakt. Alle beslutninger treffes med alminnelig flertall hvis ikke annet er bestemt.

Årssamlingen skal:

- a) Velge arbeidsutvalg for havbrukslaget som består av minst fire (4) medlemmer og blant disse velge leder.
- b) Overfor Bransjegruppe havbruk foreslå ett medlem som regionens medlem av Bransjegruppe havbruk. Dette bør fortrinnsvis være leder av arbeidsutvalget.
- c) Fastsette eventuell kontingent for støttemedlemskap.

Det føres protokoll over årssamlingens beslutninger.

Gjennomgående representasjon: Sjømat Norge skal som hovedregel praktisere gjennomgående representasjon fra havbrukslag og sektorgrupper til bransjegruppene, og tilsvarende ved at lederne av bransjegruppene er medlemmer av styret.

Arbeidsutvalget:

- Treffer sine avgjørelser med alminnelig flertall hvis ikke annet er bestemt og er beslutningsdyktig når minst 50 % av medlemmene møter.
- Medlem av arbeidsutvalget trer ut ved behandling av saker hvor vedkommende kan anses å være inhabil.
- Det utarbeides en årlig redegjørelse til medlemmene om virksomheten det foregående år.
- Det føres referat over arbeidsutvalgets beslutninger.

Sekretariat:

Administrerende direktør i Sjømat Norge plikter å påse at det er avsatt administrative ressurser til havbrukslagene og skal tildele det enkelte lag navngitt sekretær.

Andre bestemmelser:

Endringer i dette mandatet må godkjennes av Arbeidsutvalget i laget og av styret i Sjømat Norge.

Forslag om å avvikle havbrukslag må godkjennes av lagets årssamling og av styret før det legges fram for generalforsamlingen. Besluttet havbrukslag avviklet, skal årssamlingen legge frem forslag for styret for hvorledes lagets arkiv og evt. midler skal disponeres.

Det vises for øvrig til Sjømat Norges vedtekter.